

MAREK BRYLEW
(AKADEMIA POMORSKA W SŁUPSKU)*

Rola i zadania oddziału gospodarczego w zabezpieczeniu materiałowym polskich kontyngentów wojskowych realizujących zadania poza granicami kraju

Streszczenie. Prawidłowa organizacja i funkcjonowanie zabezpieczenia materiałowego polskich kontyngentów wojskowych wykonujących zadania poza granicami kraju jest jednym z zasadniczych elementów utrzymywania ich właściwej zdolności operacyjnej. Szczególną rolę w procesie zaopatrywania w środki zaopatrzenia, oprócz Narodowego Elementu Wsparcia, odgrywa oddział gospodarczy (OG), któremu na zaopatrzenie przydzielono Polski Kontyngent Wojskowy (PKW). Organ ten odpowiedzialny jest także za organizację i realizację procesu szkolenia specjalistycznego żołnierzy Narodowego Elementu Wsparcia, a następnie kierowanie jego działalnością w zakresie logistycznego wsparcia narodowego.

Oprócz szeregu przedsięwzięć wynikających z obowiązków związanych z zaopatrywaniem polskich jednostek wojskowych OG realizuje także zadania związane z organizacją transportu kołowego z zaopatrzeniem z kraju do rejonu misji, środków materiałowych i sprzętu wojskowego (SpW) wycofywanych z PKW do kraju oraz rotacji kolejnych zmian PKW.

Słowa kluczowe: 1. Brygada Logistyczna, Agencja Wsparcia i Zaopatrzenia, Narodowy Element Wsparcia, NATO, oddział gospodarczy, polski kontyngent wojskowy, środki zaopatrzenia, Umowa Nabycia i Wzajemnych Usług, zabezpieczenie materiałowe.

Udział polskich żołnierzy w misjach wojskowych poza granicami kraju sięga lat pięćdziesiątych XX w., gdy pierwsza grupa polskich oficerów weszła w skład komisji nadzorujących zawieszenie broni w Korei. Lata dziewięćdziesiąte to okres, w którym wzrosła militarna aktywność Polski w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych (dalej: ONZ) i Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (dalej: NATO). Polscy żołnierze pełnili służbę w byłej Jugosławii, Kambodży, Libanie czy Syrii, a po roku 2000 także w Afganistanie, Iraku, Mali, Kongo i innych krajach.

* Instytut Bezpieczeństwa Narodowego, Zakład Teorii Bezpieczeństwa i Polityki Obronnej, e-mail: marek.brylew@gmail.com.

Istotny wzrost zaangażowania Polski w misje pokojowe i stabilizacyjne na świecie był wynikiem rozpadu świata bipolarnego, któremu towarzyszyło rozwiązanie struktur Układu Warszawskiego, oraz polskich aspiracji związanych z dążeniem do wstąpienia do NATO. Bez wątpienia znaczący wpływ na podjęcie decyzji o udziale polskich żołnierzy w operacjach militarnych poza granicami kraju miały tragiczne wydarzenia z 11 września 2001 r.

Zwiększone zaangażowanie wojskowe wynikało także z polityki, jaką prowadziły władze naszego państwa w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa międzynarodowego i wypełniania zobowiązań sojuszniczych, walki z terroryzmem oraz wspierania dążeń innych narodów do życia w demokratycznych państwach. Obecność militarna w tak wielu miejscach na świecie przede wszystkim gwarantowała podniesienie prestiżu państwa oraz umocnienie sojuszniczej wiarygodności jako członka NATO, Unii Europejskiej czy ONZ¹. Cel ten udało się osiągnąć dzięki profesjonalnemu przygotowaniu polskich żołnierzy – ich niezwykłemu hartowi ducha i odwadze oraz stworzeniu im właściwych warunków do realizacji stojących przed nimi zadań.

Oprócz odpowiedniego przygotowania i wyszkolenia żołnierzy to właśnie wypracowanie modelu zaopatrywania w środki zaopatrzenia, jak np. środki bojowe, materiały pędne i smary, przedmioty umundurowania i wyekwipowania, techniczne środki materiałowe oraz żywność, a także specjalistyczne usługi, stało się jednym z najważniejszych wyzwań, któremu sprostanie równoznaczne było z wypełnieniem sojuszniczych zobowiązań w ramach prowadzonej operacji wojskowej poza granicami kraju.

Ponadto należało w tym zakresie uwzględnić szczególne uwarunkowania towarzyszące wykonywaniu zadań, jak choćby odległość od kraju, inne warunki klimatyczne i terenowe, odmienne uwarunkowania kulturowe oraz współpracę i koordynację działań z siłami zbrojnymi innych państw. Stąd też przyjęte i obowiązujące obecnie rozwiązania odnoszące się do prawidłowego zabezpieczenia materiałowego polskich kontyngentów wojskowych (dalej: PKW)² są wypadkową

¹ Polscy żołnierze brali udział m.in. w następujących operacjach NATO: *Implementation Force* (IFOR), później *Stabilization Force* (SFOR) w Bośni i Hercegowinie w latach 1996–2004 (930 żołnierzy), *Kosovo Force* (KFOR) w Kosowie od 1999 r. (800 żołnierzy), *Albanian Force* (AFOR) w Albanii w 1999 r. (140 żołnierzy), *Amber Fox* w Macedonii w 2001 r. (25 żołnierzy) oraz *Allied Harmony* w 2002 r. (25 żołnierzy), *Swift Relief* w Pakistanie w latach 2005–2006 (140 żołnierzy), *NATO Training Mission* w Iraku w latach 2007–2011 (20 żołnierzy), *International Security Assistance Force* (ISAF) w Afganistanie w latach 2007–2014 (2600 żołnierzy) oraz *Resolute Support* od 2015 r., *Active Endeavour* na Morzu Śródziemnym od 2005 r. (1 okręt, 240 żołnierzy), *Baltic Air Policing* w Estonii, Litwie i Łotwie od 2006 r. (samoloty). R. Kupiecki, *Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego*, Warszawa 2016, <http://www.msz.gov.pl/resource/99ad1565-6b31-43fb-a930-e3aef272c42c:JCR> (dostęp: 10 IV 2017).

² Zgodnie z definicją opracowaną na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa (Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1117, z późn. zm.) i zawartą w *Doktrynie Logistycznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej*

zdobytych podczas misji i operacji doświadczeń w ramach współpracy w wielonarodowych operacjach oraz przyjętych w tym zakresie rozwiązań w kraju i w NATO³.

Zatem sprostanie wyzwaniom towarzyszącym operacjom poza granicami kraju uzależnione było zarówno od opracowania i implementacji odpowiednich dokumentów strategicznych, dyrektyw oraz właściwej organizacji i wykonywania rozkazów związanych z realizacją wszystkich przedsięwzięć związanych z zabezpieczeniem materiałowym PKW. Dlatego też w pierwszej kolejności warto wskazać dokumenty i przepisy, na podstawie których realizowane było zabezpieczenie materiałowe polskich kontyngentów wojskowych wykonujących zadania poza granicami kraju w wielonarodowych i sojuszniczych operacjach. Oznacza to, że w tym zakresie obowiązywały, i wciąż obowiązują, zarówno przepisy międzynarodowe, jak i narodowe, które umożliwiły osiągnięcie oraz poszerzenie interoperacyjności Sił Zbrojnych RP (dalej także: SZ RP).

Do najważniejszych z nich, które określają zasady zabezpieczenia logistycznego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w działaniach w układzie sojuszniczym lub wielonarodowym (koalicyjnym), należą: *Zasady i założenia logistyki Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO Principles and Policies for Logistics – MC319/.)*, *Kierunki i zasady działań NATO w dziedzinie wsparcia przez państwo gospodarza (NATO Principles and Policies for Host Nation Support (HNS) – MC 334/2)*, *Kierunki i zasady działań NATO w dziedzinie ruchu i transportu wojsk (NATO Principles and Policies For Movement and Transportation – MC 336/2)*, *Wytyczne NATO w sprawie systemu zaopatrzenia w paliwo (Directive for the NATO Petroleum Supply Chain – MC 473)*, *Kierunki i zasady NATO w dziedzinie eksploatacji UisW (NATO Principles and Policies for the Maintenance of Equipment – MC 533)*, *Logistyczna infrastruktura inżynierska (Infrastructure Engineering for Logistics – MC 356)*⁴.

Inne dokumenty odnoszące się do zabezpieczenia logistycznego sił biorących udział w operacjach NATO, których celem implementacji była racjonalizacja i normalizacja praktycznej współpracy, to: *Doktryna logistyczna AJP-4 (A)*

Polskiej D-4 (B), polski kontyngent wojskowy (PKW) to wydzielona przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej jednostka wojskowa, która realizuje zadania poza granicami państwa. *Doktryna Logistyczna Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej D-4 (B)*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, Szkol. 888/2014, Bydgoszcz 2014, s. 19.

³ Realizacja zabezpieczenia logistycznego polskich kontyngentów wojskowych uzależniona jest m.in. od celu i zakresu operacji, składu sił bojowych, intensywności działań, szacowanych kosztów udziału w operacji, charakterystyki rejonu operacji, dostępu do źródeł zaopatrzenia (w tym zasobów rynku lokalnego), odległości od potencjału logistycznego SZ RP i gospodarki narodowej, dostępu do środków transportu strategicznego, dostępu do wsparcia przez logistykę wielonarodową, dostępu do wsparcia przez kontrahentów zewnętrznych oraz dostępu do wsparcia przez państwo-gospodarza. *Ibidem*, s. 20.

⁴ Z. Malinowski, *Zabezpieczenie materiałowe polskich kontyngentów wojskowych uczestniczących w operacjach wielonarodowych. Wybrane aspekty*, Warszawa 2013, s. 9.

(*Allied Joint Logistic Doctrine*), *Doktryna logistyczna wojsk lądowych (Land Force Logistic Doctrine – ALP-4.2 (A), AJP-4.4 (B) Allied Joint Movement and Transportation Doctrine)*, *Standardowe procedury NATO w zakresie wzajemnego zabezpieczenia logistycznego (CSS NATO Standard Procedures for Mutual Logistic Assistance – STANAG 2034)*.

Bardzo ważną rolę w procesie zabezpieczenia logistycznego polskich kontyngentów wojskowych odgrywają przepisy narodowe. Bez wątpienia wdrożenie narodowych odpowiedników dokumentów standaryzacyjnych NATO było warunkiem efektywnej współpracy sojuszniczej i właściwego współdziałania sił uczestniczących w wielonarodowych operacjach⁵. Co więcej, dokumenty te, ze względu na zmieniające się uwarunkowania obowiązujące w systemie funkcjonalnym logistyki, wciąż są aktualizowane. Opracowane, a odnoszące się do realizacji tych zadań doktryny, dokumenty doktrynalne oraz dokumenty uzupełniające to m.in. *Doktryna logistyczna Sił Zbrojnych RP D-4 (B)*⁶, która jest zgodna z postanowieniami zawartymi w *Wytycznych Dowództw Strategicznych dla Logistyki (Bi-SC Joint Operational Guidelines for Logistics – JOG 13/01)* i która określa ogólne zasady logistyczne stosowane w planowaniu logistycznym, a także w trakcie organizowania oraz realizacji przedsięwzięć wsparcia i zabezpieczenia logistycznego wojsk na terytorium Polski oraz poza jej granicami⁷; *Transport i ruch wojsk Sił Zbrojnych RP DD-4.4 (B)*⁸ – znowelizowana zgodnie z dokumentem

⁵ Nad aktualizacją oraz harmonizacją obowiązujących w NATO doktryn i dokumentów standaryzacyjnych czuwa Rada Standaryzacyjna połączonych Działów Rodzajów Sił Zbrojnych Komitetu Wojskowego NATO (Military Committee Joint Standardization Board – MCJSB), w ramach której funkcjonują grupy robocze, z których jedną z nich jest Grupa Robocza Komitetu Logistycznego (Logistics Committee Standardization Working Group – LC SWG). Grupa prowadzi prace standaryzacyjne związane z realizacją zadań wsparcia i zabezpieczenia logistycznego sił sojuszniczych w operacjach, w tym przedsięwzięć planowania logistycznego, kierowania logistyką, zabezpieczenia materiałowego, zabezpieczenia technicznego, zabezpieczenia transportowego, infrastruktury, wsparcia przez państwo gospodarza oraz wsparcia przez kontrahentów zewnętrznych. *Standaryzacja operacyjna*, „Biuletyn informacyjny Pionu doktryn i oprzyrządowania systemu szkolenia” 2015, nr 1, 1 VI 2015, http://cdis.wp.mil.pl/plik/file/Publikacje /BIULETYN_SO_Nr_1_2015.pdf (dostęp: 10 IV 2017).

⁶ „Doktryna D-4 (B) swym zakresem tematycznym obejmuje podsystemy i obszary systemu funkcjonalnego logistyki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz obszary z nim powiązane. Przedstawia ich przeznaczenie, ogólną strukturę, funkcje i podstawowe zadania oraz obowiązujące w nich zasady”. *Doktryna Logistyczna Sił...*, s. 10.

⁷ Zgodnie z informacją odnoszącą się do opracowanej przez Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych *Doktryny Logistycznej Sił Zbrojnych RP – D-4 (B)*, doktryna przeznaczona jest dla dowództw na strategiczno-operacyjnym poziomie dowodzenia, które planują działania Sił Zbrojnych RP w układzie narodowym, sojuszniczym i wielonarodowym oraz nimi kierują. *Standaryzacja operacyjna...*

⁸ W architekturze narodowych doktryn i dokumentów doktrynalnych DD/4.4 (B) jest dokumentem doktrynalnym drugiego poziomu, podporządkowanym bezpośrednio doktrynie kluczowej w obszarze logistyki, którą jest *Doktryna Logistyczna Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej – D/4. Transport i ruch wojsk Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej DD-4.4 (B)*, Ministerstwo

sojuszniczym *AJP-4.4 (B) Allied Joint Movement and Transportation Doctrine* z 2013 r.; *Doktryna wsparcia przez państwo gospodarza DD-4.5 (B)* – dokument, który obejmuje także elementy realizacji zadań pozyskiwania wsparcia udzielanego przez państwo-gospodarza w przypadku kierowania elementów Sił Zbrojnych RP do udziału w operacji sojuszniczej poza granice kraju⁹; *Połączona Grupa Wsparcia Logistycznego DD-4.6 (B)* – jest odpowiednikiem publikacji sojuszniczej *AJP-4.6 (B)* i opisuje przeznaczenie i strukturę oraz podstawowe zadania połączonej grupy wsparcia logistycznego¹⁰; *Opcje wielonarodowego zabezpieczenia logistycznego DD/4.9 (A)*, *Zabezpieczenie materiałowe SZ RP. Zasady funkcjonowania DD-4.21* – dokument uwzględniający problematykę wsparcia materiałowego na rzecz Sojuszniczych Sił Wzmocnienia oraz określający ogólne zasady funkcjonowania podsystemu materiałowego w SZ RP, zarówno w układzie narodowym, jak i wielonarodowym w czasie realizacji różnych zadań i misji¹¹.

Sposób organizacji i realizacji zabezpieczenia materiałowego wojsk w międzynarodowych działaniach stabilizacyjnych i misjach zdeterminowany jest ich charakterem i dlatego też dostosowywany jest do prognozowanych potrzeb wojsk operacyjnych oraz stopnia organizacji wielonarodowego systemu odtwarzania zdolności bojowej. Istotną rolę odgrywają także takie czynniki, jak: odległość od baz, dostępność transportu strategicznego, stopień zabezpieczenia potrzeb na rynku lokalnym, a także mobilność potencjału materiałowego w rejonie misji. Warto podkreślić, że zgodnie ze słownikiem terminów i definicji zawartych w dokumencie doktrynalnym *zabezpieczenie materiałowe Sił Zbrojnych RP. Zasady funkcjonowania DD/4.21* „zabezpieczenie materiałowe to zespół działań podsystemu materiałowego, którego celem jest zaspokojenie potrzeb wojsk w wymagane asortymentowo ilości środków zaopatrzenia oraz specjalistyczne usługi materiałowe, w miejscu i czasie umożliwiającym SZ RP właściwe funkcjonowanie, w okresie pokoju, kryzysu i wojny”¹². Z definicji tej wynika, że przedmiotem zabezpieczenia materiałowego wojsk są ich potrzeby w zakresie środków zaopatrzenia i usług specjalistycznych, które zostały podzielone na poszczególne klasy według kryterium podobieństwa właściwości eksploatacyjnych, konstrukcyjnych lub technologicznych oraz ich przeznaczenia lub sposobu użycia¹³. Podział ten obejmuje następujące klasy środków zaopatrzenia:

Obrony Narodowej, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, Szkol. 872/2013, Bydgoszcz 2013, s. 10.

⁹ *Wsparcie przez państwo-gospodarza DD-4.5 (B)*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Sztab Generalny Wojska Polskiego, Szt. Gen. 1585/2016, Warszawa 2016, s. 2.

¹⁰ *Standaryzacja operacyjna...*

¹¹ *Zabezpieczenie materiałowe Sił Zbrojnych RP. Zasady funkcjonowania DD/4.21*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych, Logis 11/2013, Bydgoszcz 2013, s. 5.

¹² *Zabezpieczenie materiałowe Sił...*, s. 69.

¹³ W armii Stanów Zjednoczonych obowiązuje podział na dziesięć klas zaopatrzenia. Z. Malinowski, *op. cit.*, s. 12.

- a) klasa I – środki zaopatrzenia przeznaczone do konsumpcji zarówno przez personel, jak i zwierzęta, występujące w jednolitych racjach niezależnych od lokalnych warunków bojowych lub terenowych;
- b) klasa II – środki zaopatrzenia, na które zostały ustalone tabele należności lub wyposażenia;
- c) klasa III – paliwa, oleje i smary do wszelkich zastosowań z wyłączeniem lotnictwa oraz bojowe środki specjalne wytwarzane na bazie produktów naftowych;
- d) klasa IIIA – paliwa lotnicze, oleje i smary stosowane w lotnictwie;
- e) klasa IV – środki zaopatrzenia, w tym materiały konstrukcyjne i fortyfikacyjne, dla których nie zostały ustalone tabele należności wyposażenia;
- f) klasa V – środki bojowe¹⁴.

Polska, jako kraj wydzielający siły w ramach operacji NATO, powinna zapewnić kompleksowe zabezpieczenie materiałowe dla PKW w następującym zakresie:

- wyposażenie indywidualne żołnierzy,
- zasadnicze uzbrojenie i sprzęt wojskowy,
- środki bojowe i materiałowe, części zamienne,
- środki łączności,
- zabezpieczenie techniczne.

Należy podkreślić, że to państwa biorące udział w operacji odpowiadają za wybór metody realizacji zadań wsparcia i zabezpieczenia logistycznego wydzielonych do niej sił. Doświadczenia nabyte w trakcie funkcjonowania PKW wskazują, że wsparcie i zabezpieczenie logistyczne polskich jednostek wojskowych może opierać się na następujących systemach:

- narodowym systemie zabezpieczenia, który realizowany jest przez wyznaczoną brygadę logistyczną (1 BLog, 10 BLog);
- wsparcia przez państwo-gospodarza lub inne państwa w ramach realizacji umów międzynarodowych;
- umowach świadczenia usług między kontyngentami, państwa wiodącego lub wyspecjalizowanego w zakresie logistyki, np. porozumieniu bazującym na Umowach Nabycia i Wzajemnych Usług (*Acquisition and Cross Service Agreement* – ACSA), NATO SUPPORT – Kosowo, gdzie wsparcie realizowane jest przez stronę amerykańską lub kontraktora cywilnego¹⁵;

¹⁴ *Zabezpieczenie materiałowe Sił...*, s. 68.

¹⁵ Umowa Nabycia i Usług Wzajemnych (*Acquisition and Cross Service Agreement*) – PL-US-02 została podpisana w dniu 28 XI 2012 r. między Ministerstwem Obrony Narodowej RP a Depar-

- wsparcia przez agencje NATO właściwe do spraw wsparcia działań sił sojusznicznych: na podstawie zakontraktowanych usług przez Agencję Wsparcia i Zaopatrzenia (NATO *Support and Procurement Agency* – NSPA)¹⁶;
- wsparcia przez logistykę wielonarodową;
- kontraktów zawartych na rynku lokalnym, które mogą obejmować np. naprawę i obsługę sprzętu powszechnego użytku, konserwacje elementów infrastruktury, usługi transportowe i inne¹⁷.

Natomiast z punktu widzenia przedmiotu dalszych rozważań najważniejszym dokumentem, który reguluje sposób organizacji zabezpieczenia logistycznego polskich kontyngentów wojskowych poza granicami kraju, są wydane Rozkazem nr 596/Log./IWsp SZ Szefa Sztabu Generalnego WP z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie wprowadzenia do użytku w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej *Zasady prowadzenia gospodarki materiałowej i finansowej w Polskich Kontyngentach Wojskowych realizujących zadania poza granicami państwa*.

W procesie zabezpieczenia logistycznego polskich kontyngentów wojskowych realizujących zadania poza granicami państwa uczestniczy wiele podmiotów, z których każdy wypełnia zadania zgodnie ze swoimi kompetencjami. Biorąc pod uwagę to, że zabezpieczenie logistyczne PKW realizowane jest z kilku źródeł (z kraju, zakupy na rynku lokalnym oraz na bazie logistyki międzynarodowej funkcjonującej w ramach Umowy Nabycia i Usług Wzajemnych – ACSA lub Agencji Wsparcia i Zaopatrzenia – NSPA), ich współdziałanie w tym zakresie jest bardzo istotne.

Do organów narodowych, które uczestniczą w realizacji zadań zabezpieczenia materiałowego, należą m.in. Dowódca Operacyjny SZ, Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych (dalej: IWsp SZ), Dowódca OG, Dowódca Narodowego Elementu Wsparcia (dalej: NSE), Dowódca Polskiej Jednostki Wojskowej (dalej: PJW) oraz inne instytucje ponoszące wydatki na rzecz PKW (Dowództwo Garnizonu Warszawa, Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia¹⁸, inne instytucje ujęte w central-

tamentem Obrony Stanów Zjednoczonych Ameryki i jej renegecja nastąpiła z inicjatywy Centrum Wsparcia DO SZ. *Podpisanie umowy ACSA*, Sztab Generalny Wojska Polskiego, 28 XI 2012, https://sgwp.wp.mil.pl/pl/1_872.html (dostęp: 10 VIII 2017).

¹⁶ Agencja Wsparcia i Zaopatrzenia jest organem wykonawczym Organizacji Wsparcia i Zaopatrzenia NATO (NATO Support and Procurement Organisation – NSPO), została powołana do życia w dniu 19 VI 2012 r. Należą do niej wszystkie kraje członkowskie NATO. NSPO zajmuje się kontraktowaniem usług i towarów na rzecz armii należących do NATO oraz realizacją usług logistycznych (przygotowanie obiektów kontenerowych ich utrzymanie, usługi pralnicze, żywnościowe, naprawy i remonty dróg, leasing nieruchomości i inne) w rejonach operacji wojskowych (Bałkany, Afganistan). Agencja ma swoją siedzibę w Luksemburgu oraz centra operacyjne we Francji, na Węgrzech oraz we Włoszech. *What is NSPA*, NATO Support and Procurement Agency, <http://www.nspa.nato.int/en/organization/nspa/nspa.htm> (dostęp: 10 VIII 2017).

¹⁷ *Doktryna Logistyczna Sił...*, s. 160–161.

¹⁸ Dowództwo Garnizonu Warszawa realizuje zadania związane z zabezpieczeniem łączności z krajem, dzierżawy łączny satelitarnych, zabezpieczenia przesyłek pocztowych. Natomiast

nych planach rzeczowych, opracowanych przez Zarząd Planowania Rzeczowego P8 Sztabu Generalnego Wojska Polskiego)¹⁹.

Jako że Dowódca Operacyjny Sił Zbrojnych (dalej: DO SZ) sprawuje narodowe kierownictwo nad PKW oraz realizuje zadania związane z zaopatrzeniem finansowym PKW, a także pełni funkcję dysponenta środków budżetowych III stopnia, dla wydatków osobowych i rzeczowych, realizowanych przez NSE na rynkach lokalnych oraz ustala priorytety dostaw dla oddziału gospodarczego, warto przedstawić główne zadania realizowane przez ten organ.

Zakres odpowiedzialności i kompetencji tego organu określony został w *Zasadach prowadzenia gospodarki materiałowej i finansowej w polskich Kontyngentach Wojskowych realizujących zadania poza granicami państwa*. Zgodnie z tym dokumentem DO SZ realizuje następujące zadania:

- a) „finansuje należności zagraniczne żołnierzy i pracowników wojska PKW, pełniących służbę poza granicami kraju oraz ubezpieczenia NNW, w tym, realizuje przelewy na konta w kraju należności zagraniczne żołnierzy skierowanych do pełnienia służby poza granicami państwa w PKW, przelewy wynagrodzeń i należności osobowe pracowników wojska, zatrudnianych przez Dowódcę Operacyjnego SZ na stanowisku PKW;
- b) koordynuje i kontroluje prowadzenia gospodarki finansowej w PKW;
- c) finansuje zakupy towarów i usług oraz pozostałych wydatków poza granicami państwa, w tym, realizuje opłaty faktur zagranicznych za usługi i dostawy realizowane na rzecz PKW, poza granicami kraju;
- d) udziela pełnomocnictwa dowódcy NSE do dysponowania środkami rachunku akredytywy budżetowej, zasilanego przez DO SZ, oraz zawierania umów na dostawy materiałów i usług poza granicami państwa, do wysokości przydzielonego planu finansowego na wydatki w PKW;
- e) zatwierdza, przygotowany przez dowódcę NSE, plan rzeczowo-finansowy do realizacji na rynkach lokalnych;
- f) organizuje, poprzez NSE transporty osobowe, lotnicze i morskie ze środkami zaopatrzenia oraz UiSW w rejonie misji;
- g) określa dla PKW urzutowanie zapasów;
- h) zatwierdza roczny plan zakupów środków zaopatrzenia na rynku lokalnym oraz jego zmiany w trakcie roku budżetowego;

Inspektorat Wojskowej Służby Zdrowia odpowiada za zakup leków, materiałów i sprzętu medycznego w kraju, wydatki z tytułu ewakuacji medycznej oraz za leczenie żołnierzy poza granicami kraju. *Zasady prowadzenia gospodarki materiałowej i finansowej w polskich Kontyngentach Wojskowych realizujących zadania poza granicami państwa*, IWspSZ, Logis 4/2010, Bydgoszcz 2010, s. 10.

¹⁹ *Ibidem*.

- i) przed wyjazdem z kraju organizuje i prowadzi w OG szkolenie osób funkcyjnych NSE i logistyki PJW lub pododdziałów gospodarczych PKW, w zakresie zasad prowadzenia gospodarki finansowej w PKW (*wydatkowania środków DO SZ*);
- j) ustala priorytety dostaw środków zaopatrzenia;
- k) wnioskuje o zmiany lub korektę etatu i tabel należności PKW²⁰.

Obok Dowódcy Operacyjnego Sił Zbrojnych nadrzędną rolę wobec oddziału gospodarczego w procesie realizacji zadań na rzecz zabezpieczenia logistycznego PKW spełnia Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych, który odpowiada za wydzielenie elementu zabezpieczenia logistycznego, czyli wskazanie dowódcy oddziału gospodarczego, oraz odpowiednie zabezpieczenie w środki zaopatrzenia. Stąd też IWsp SZ realizuje wydatki na zabezpieczenie PKW w zakresie:

- a) „przewozu osób wchodzących w skład jednostki i jej wyposażenia;
- b) zakupu w kraju środków materiałowych, tśm oraz wyposażenia podlegającego ewidencji ilościowo-wartościowej;
- c) realizacji usług dozoru, legalizacji oraz serwisowania, wymagających pozyskania specjalistów lub usług w kraju;
- d) ubezpieczenia majątkowego;
- e) organizuje, poprzez Szefostwo Transportu i Ruchu Wojsk – Centrum Kierowania Ruchem Wojsk (*STiRW – CKRW*), transporty osobowe, lotnicze i morskie ze środkami zaopatrzenia oraz UiSW w rejon misji i z powrotem;
- f) prowadzi ewidencję mienia gromadzonego do wysłania do PKW, dostarczanego z kraju do PKW oraz otrzymanego z misji (*w systemie narodowym oraz koalicyjnym*), we wszystkich działach zaopatrzenia i po realizacji transportu informuje DO SZ;
- g) organizuje przyjęcie mienia w kraju oraz jego rozdysponowanie według decyzji gestorów UiSW²¹.

Natomiast bez wątpienia główny ciężar realizacji zadań związanych z zaopatrywaniem rzeczowym PKW spoczywa na oddziale gospodarczym²², który wskazany

²⁰ *Zasady prowadzenia gospodarki...*, s. 9–10.

²¹ *Ibidem*, s. 10.

²² Oddział gospodarczy to jednostka (komórka organizacyjna) niebędąca Wojskowym Oddziałem Gospodarczym (WOG), a zgodnie z planem przydziałów gospodarczych prowadząca samodzielną gospodarkę materiałową i finansową dla pododdziałów własnych (organicznymi) oraz struktur organizacyjnych wojska pozostających na ich zaopatrzeniu finansowo-gospodarczym (pododdziały gospodarcze), będąca dysponentem środków państwa III stopnia (komenda portu wojennego, baza lotnicza, oddziały zabezpieczenia, brygady logistyczne). *Zabezpieczenie materiałowe Sił...*, s. 65.

przez szefa Inspektoratu Wsparcia SZ wydziela Narodowy Element Wsparcia (National Support Element – NSE) i zabezpiecza warunki działalności w zakresie logistycznego zabezpieczenia narodowego, organizując dostawy UiSW, tśm oraz środków zaopatrzenia dla PKW poprzez NSE według priorytetów ustalonych przez Dowódcę Operacyjnego Sił Zbrojnych²³.

Zgodnie z *Zasadami prowadzenia gospodarki materiałowej i finansowej w Polskich Kontyngentach Wojskowych realizujących zadania poza granicami państwa* oddział gospodarczy jest dysponentem budżetu resortu obrony narodowej III stopnia i wskazany jest przez dysponenta wyższego stopnia – w tym przypadku II stopnia. W celu sprawnej realizacji zadań wskazany oddział gospodarczy dysponuje dostępem do określonych zasobów Sił Zbrojnych RP, z możliwością organizowania transportów z zaopatrzeniem poza granice kraju i z powrotem, formowania ładunków do przetrzutu drogą powietrzną oraz dokonywania stosowanych zakupów²⁴.

Na dowódcy oddziału gospodarczego (OG) spoczywa obowiązek prowadzenia gospodarki materiałowej oraz ewidencji ilościowo-wartościowej we wszystkich działach zaopatrzenia²⁵. Ponadto OG jest odpowiedzialny za nadzorowanie założenia ewidencji ilościowo-jakościowej w NSE we wszystkich działach zaopatrzenia, z podziałem na określone konta, co powinno ułatwić ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono składniki majątkowe. Także na dowódcy OG spoczywa obowiązek przeprowadzenia inwentaryzacji w taki sposób, aby w ciągu roku zostało skontrolowane mienie powierzone żołnierzom PKW. W związku z tym, że niejednokrotnie w skład PKW wchodzi żołnierze innych oddziałów gospodarczych, na ewidencję przyjmuje także ich mienie. Natomiast po zakończeniu operacji rozlicza on kontyngenty powracające (rotowane) do kraju.

Z obowiązku i odpowiedzialności za prowadzenie ewidencji ilościowo-wartościowej wynikają także zadania w zakresie gospodarki finansowej. W jego gestii znajduje się opiniowanie pod względem merytorycznym planów zakupów materiałów i usług na rynku lokalnym, dokonywanie zmian w księgach rachunkowych oddziału gospodarczego na podstawie zastępczych dowodów księgowych otrzymanych od NSE przez DO SZ lub bezpośrednio od NSE, a także opracowanie

²³ W tym zakresie każdorazowo przed sformowaniem, przygotowaniem i przemieszczeniem kontyngentu w rejon operacji zastępca szefa Inspektoratu Wsparcia SZ – szef logistyki wydaje wytyczne, w których określa oddział gospodarczy dla PKW oraz jednostkę wydzielającą dla niego Narodowy Element Wsparcia. Z. Malinowski, *op. cit.*, s. 23.

²⁴ Organizacja transportu dotyczy także wycofywanego z PKW uzbrojenia i sprzętu wojskowego, który odpowiednio kierowany jest do jednostek wojskowych oraz zakładów remontowych lub składów.

²⁵ Ewidencja mienia prowadzona jest z wykorzystaniem obowiązujących w Siłach Zbrojnych programów informatycznych (LOGIS) zgodnie z obowiązującymi instrukcjami obiegu i kontroli dowodów księgowych oraz przepisami branżowymi poszczególnych służb. W *Zasadach prowadzenia gospodarki* wymienia się 20 działów zaopatrzenia.

wytycznych, które określają wzory i zasady sporządzania zastępczych dowodów księgowych i innych dokumentów gospodarczych²⁶.

W kontekście zabezpieczenia logistycznego warto zwrócić uwagę, że dowódca oddziału gospodarczego przed wyjazdem z kraju żołnierzy organizuje i prowadzi w OG szkolenie osób funkcyjnych Narodowego Elementu Wsparcia oraz logistyki pododdziałów gospodarczych polskiej jednostki wojskowej (dalej: PJW), w zakresie zasad prowadzenia gospodarki materiałowej w PKW. Natomiast osoby wyznaczone na stanowiska związane z obsługą finansową, po odbyciu szkolenia w OG, kieruje na dalsze szkolenie do DO SZ²⁷.

Także na dowódcy oddziału gospodarczego spoczywa odpowiedzialność za prawidłowe zgromadzenie i naliczenie zapasów dla PKW, ich rotację i uzupełnienie. Warto podkreślić, że rotacja etatowego SpW PKW, a także wszelkie zmiany w jego naliczeniu następują w uzgodnieniu z DO SZ²⁸. W związku z tym, że sprzęt znajdujący się na terenie misji ulega zużyciu, dowódca OG nadzoruje i uczestniczy w procesie jego wybrakowania w jej rejonie. W tym celu powołuje specjalną komisję, w skład której kieruje swoich przedstawicieli²⁹.

Ważnym elementem procesu zabezpieczenia materiałowego realizowanego przez dowódcę OG jest merytoryczne przygotowanie oraz właściwy dobór żołnierzy realizujących zadania w ramach wydzielanego do PKW Narodowego Elementu Wsparcia (NSE). Komponent ten, zgodnie z Doktryną D-4 (B), „[...] jest organiczną komórką PKW, włączoną w sojuszniczy system logistyczny w obszarze operacji połączonych, która realizuje zadania zabezpieczenia logistycznego sił narodowych oraz koordynuje dostawy zaopatrzenia i usług dla elementów PKW. W przypadku konieczności wynikającej z uwarunkowań operacyjnych wydziela wysuniętą grupę wsparcia (WGW), która zapewnia zabezpieczenie logistyczne na rzecz sił wykonujących zadania operacyjne”³⁰.

To właśnie na dowódcy NSE spoczywa odpowiedzialność za bezpośrednią realizację zadań wsparcia logistycznego PKW, które pozostaje narodową odpowiedzialnością, prowadzenie gospodarki materiałowej i finansowej oraz odtwarzanie środków zaopatrzenia. Dowódca NSE odpowiada również za koordynację współpracy z sojuszniczymi strukturami zabezpieczenia logistycznego działań oraz państw biorących udział w operacji, w ramach zawartych umów dwustronnych i wielonarodowych, czy realizację umów i porozumień w ramach wsparcia przez państwo-gospodarza i podpisanych z państwami, które nie są członkami NATO³¹.

Żołnierze Narodowego Elementu Wsparcia zobowiązani są do prowadzenia ewidencji ilościowo-jakościowej we wszystkich działach zaopatrzenia, zgodnie

²⁶ *Zasady prowadzenia gospodarki...*, s. 11.

²⁷ *Ibidem*, s. 17.

²⁸ *Ibidem*, s. 11.

²⁹ Dowódca OG może wyrazić zgodę na przeprowadzenie wybrakowania bez przedstawicieli OG.

³⁰ *Doktryna Logistyczna Sił...*, s. 21.

³¹ *Ibidem*, s. 22.

z zasadami obowiązującymi w OG, także w odniesieniu do usług i środków pozyskanych na rynku lokalnym czy też użytych lub zakupionych w ramach umowy ACSA.

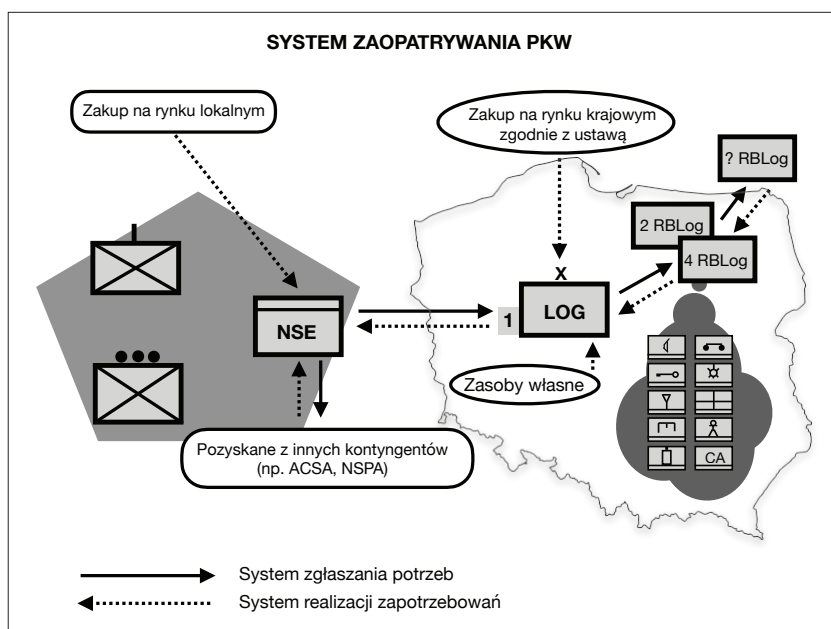
W związku z tym, że ciągłość zabezpieczenia logistycznego stanowi priorytetowe zadanie, istotną rolę w jego realizacji odgrywa właściwy obieg informacji oraz współpraca z odpowiednimi służbami oddziału gospodarczego. Dowódca NSE w rejonie misji przyjmuje mienie i wyposażenie, zgodnie z dokumentacją ilościowo-wartościową otrzymaną z OG, stanem stwierdzonym podczas przekazywania zmiany oraz pobraną dokumentacją materiałową za PKW. Ponadto od dowódcy OG otrzymuje niezbędne instrukcje, przepisy branżowe i wykonawcze do realizacji zabezpieczenia logistycznego, a także porównuje zgodność założonej ewidencji z ewidencją ilościowo-wartościową pionu głównego księgowego OG.

Jednakże najważniejsze wyzwania i zarazem odpowiedzialność na dowódcy NSE spoczywa w rejonie misji, gdzie zobowiązany jest m.in. do:

- prowadzenia ewidencji ilościowo-jakościowej z podziałem na wszystkie działy zaopatrzenia oraz z podziałem na poszczególne konta i magazyny;
- założenia szczegółowej ewidencji środków trwałych i wyposażenia NSE, w sposób umożliwiający ustalenie osób lub komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za powierzone im składniki majątkowe;
- określenia potrzeb PKW w zakresie narodowego zabezpieczenia logistycznego;
- prowadzenia rejestru dokumentów obrotu materiałowego, w tym zakupu i zużycia środków zaopatrzenia oraz przekazanie oryginałów dokumentów do oddziału gospodarczego;
- zapewnienia dystrybucji środków zaopatrzenia do pododdziałów gospodarczych PKW (PJW);
- utrzymywania stałego (*roboczego*) kontaktu z dowódcą OG oraz szefem Oddziału Logistyki DO SZ, w zakresie informacji o potrzebach zaopatrywania oraz rotacji SpW;
- dostarczania dowódcy operacyjnemu SZ i dowódcy OG informacji, dotyczących stanu zabezpieczenia logistycznego PKW;
- przesyłania do dowódcy OG, zatwierdzonego przez DO SZ, rocznego planu zakupów środków zaopatrzenia na rynku lokalnym oraz jego zmian w trakcie roku budżetowego, a także wszystkich zgodnie z obowiązującymi przepisami dokumentów obrotu materiałowego, zapotrzebowań, protokołów i raportów;
- wystąpienia z wnioskiem do dowódcy OG o udzielanie pełnomocnictw do podpisywania umów, w sprawie wspólnej odpowiedzialności materialnej z osobami ze składu PKW, którym powierzono wspólną odpowiedzialność materialną za składniki majątkowe³².

³² *Zasady prowadzenia gospodarki...*, s. 12–13.

Poza tym Dowódca NSE odpowiada za kontraktowanie dostaw środków zaopatrzenia i usług do PKW w ramach realizacji zakupów na rynku lokalnym oraz podejmuje decyzje co do źródła zaopatrywania (z kraju lub na rynku lokalnym). Zakupów środków zaopatrzenia i usług dokonuje zgodnie z zatwierdzonym planem rzeczowo-finansowym, który uzgodniony został z oddziałem gospodarczym i zatwierdzony przez dowódcę odpowiedzialnego za dowodzenie operacyjne rodzajami sił zbrojnych oraz obowiązującą w tym zakresie ustawą, czyli *Prawem zamówień publicznych*³³.

1. Schemat zaopatrywania PKW

(Źródło: D.K. Załuski, *Dokumentacja szkoleniowa Sekcji Zaopatrzenia 1 BLog*, Bydgoszcz 2011)

Natomiast w zakresie gospodarki finansowej w relacjach NSE–OG jest on zobowiązany do:

- właściwego i terminowego sporządzenia i przekazania do DO SZ i OG sprawozdań finansowych i innych ZDK;
- przeprowadzenia inwentaryzacji: środków pieniężnych, druków ścisłego zarachowania, zobowiązań i należności oraz wartości niematerialnych i prawnych

³³ *Doktryna Logistyczna Sił Zbrojnych...*, s. 161.

- na dzień kończący rok obrotowy, a także, przy zmianie kasjera (dotyczy środków pieniężnych i druków ścisłego zarachowania) oraz pozostałego majątku – zgodnie z wytycznymi OG;
- zapewnienia sprawnego i terminowego obiegu dowodów księgowych;
 - właściwej archiwizacji dowodów księgowych i przekazanie ich do DO SZ, w zakresie wydatkowania środków akredytywy budżetowej, a w zakresie dokumentów obrotu materiałowego do OG w celu weryfikacji i dalszej ich archiwizacji (po zakończeniu zmiany, nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy).

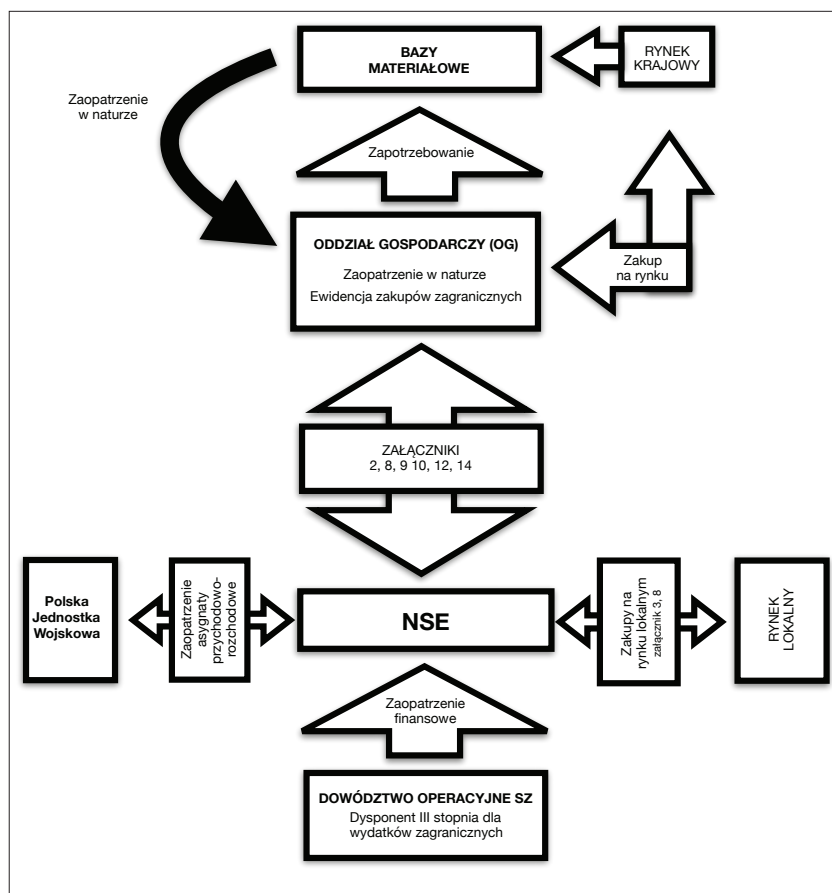
Dla zobrazowania relacji między oddziałem gospodarczym a Narodowym Elementem Wsparcia, który realizuje zaopatrzenie na rzecz PJW, warto przedstawić zaprezentowany w *Zasadach prowadzenia gospodarki materiałowej i finansowej w Polskich Kontyngentach Wojskowych realizujących zadania poza granicami państwa* schemat dostaw środków zaopatrzenia i obiegu dokumentów materiałowych (rys. 2).

Zgodnie z procesem zaopatrywania główny ciężar związany z realizacją potrzeb PKW wykonujących zadania poza granicami kraju spoczywa na oddziale gospodarczym – Brygadzie Logistycznej, która otrzymuje od narodowego elementu wsparcia wykaz zapotrzebowania na środki zaopatrzenia³⁴. Dostawy zaopatrzenia do PKW, które opierają się na cyklu planowania rocznego, realizowane są na podstawie zapotrzebowań miesięcznych przez dowódcę Brygady Logistycznej wskazanej przez Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych. Na wypadek wystąpienia nagłych potrzeb NSE może wystąpić z zapotrzebowaniem doraźnym, o ile nie wykracza ono poza etat i tabele należności do etatu³⁵.

W ramach oddziału gospodarczego, zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami w 1 BLog., za organizację systemu zaopatrywania w środki materiałowe, techniczne środki materiałowe, uzbrojenie i sprzęt wojskowy dla polskich kontyngentów wojskowych odpowiada szef Logistyki OG, który realizuje to zadanie przez szefa Sekcji Zaopatrzenia. Szef Sekcji Zaopatrzenia jest odpowiedzialny za utrzymywanie stałego kontaktu z NSE PKW w zakresie bieżących potrzeb oraz opracowywania i przedstawiania Szefowi Logistyki 1 Brygady Logistycznej propozycji dotyczących poprawy zabezpieczenia logistycznego polskich jednostek wojskowych. Wszelkie potrzeby w tym zakresie zgłasza do szefów służb, a następnie monitoruje proces zaopatrywania w środki materiałowe, tśm, SpW oraz systematycznie uaktualnia dane dotyczące zapasów kontyngentu oraz składa szczegółowe meldunki dowódcy OG z realizacji zapotrzebowań składanych przez NSE PKW.

³⁴ Środki finansowe na zakup towarów i usług na terenie kraju i poza jego granicami zapewniają, oprócz IWspSz, inni dysponenci II stopnia, natomiast za ich wykonanie odpowiada w tym przypadku dowódca OG. Z. Malinowski, *op. cit.*, s. 65.

³⁵ W takim przypadku Dowództwo Operacyjne SZ występuje z wnioskiem o akceptację do szefa Sztabu Generalnego.

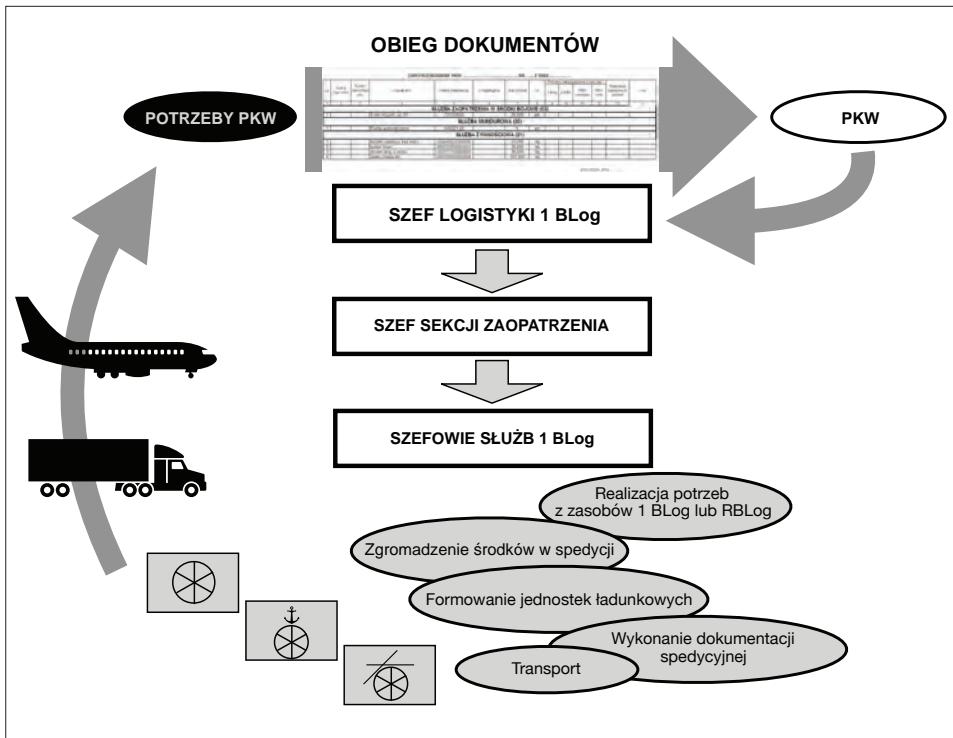

2. Schemat dostaw środków zaopatrzenia i obiegu dokumentów materiałowych
 (Źródło: *Zasady prowadzenia gospodarki materiałowej i finansowej w polskich Kontyngentach Wojskowych realizujących zadania poza granicami państwa*, IWspSZ, Logis4/2010, Bydgoszcz 2010)

W pierwszej kolejności oddział gospodarczy pozyskuje zaopatrzenie z własnych zasobów, a w przypadku ich braku składa zapotrzebowania do Rejonowych Baz Logistycznych (dalej: RBLog). W przypadku braku przedmiotowych środków zaopatrzenia w RBLog lub OG może dokonać ich zakupu na rynku krajowym, zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*³⁶.

Ostatni etap realizacji zapotrzebowań otrzymanych z PKW obejmuje zgromadzenie środków zaopatrzenia, przygotowanie ich do spedycji oraz transport do miejsca przeznaczenia. Za realizację tego zadania odpowiedzialna jest w OG

³⁶ Tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.

3. Przykładowy obieg dokumentów (zapotrzebowania na środki zaopatrzenia) dla PKW
(Źródło: D.K. Załuński, *Dokumentacja szkoleniowa Sekcji Zaopatrzenia 1 BLog*,
Bydgoszcz 2011)

komórka spedycji, której skład uzależniony jest od ilości i częstotliwości wysyłanego poza granice zaopatrzenia³⁷. Do podstawowych zadań funkcjonującej w ramach Brygady Logistycznej komórki spedycji należy zgromadzenie zgodnie z zapotrzebowaniami środków zaopatrzenia w specjalnie do tego celu przystosowanym magazynie, sformowanie jednostek ładunkowych, przygotowanie ich do transportu, a także sporządzenie, zgodnie z zawartością specyfikacji, wysyłanego w rejon misji zaopatrzenia.

Rodzaj wykorzystywanego transportu oraz przygotowanie i sformowanie jednostek ładunkowych zdeterminowane jest najczęściej asortymentem podlegającym ekspedycji³⁸. Szczególnej uwagi wymaga w tym zakresie transport ładunków

³⁷ Skład nietatowego punktu spedycyjnego 1 Brygady Logistycznej przedstawiał się następująco: kierownik spedycji, zastępca, grupa formowania ładunków – sześcioro żołnierzy, grupa magazynowa – dwoje żołnierzy i jeden pracownik cywilny. D.K. Załuński, *Dokumentacja szkoleniowa Sekcji Zaopatrzenia 1 BLog*, Bydgoszcz 2011.

³⁸ Transport środków zaopatrzenia obejmuje następujące rodzaje transportu: morski, lotniczy, lądowy (drogowy, kolejowy, żegluga śródlądowa, transport z wykorzystaniem rucociągów).

niebezpiecznych, który regulowany jest przepisami międzynarodowymi. Stąd też proces przygotowania ładunków i ich transport do PKW, za który odpowiedzialna w OG jest właściwa do spraw transportu i ruchu wojsk sekcja, wspierana przez wojskowe komendy transportu i ruchu wojsk, ze względu na jego szeroki zakres, wymaga oddzielnej publikacji.

Zapewnienie efektywnego wsparcia i zabezpieczenia materiałowego Sił Zbrojnych realizujących zadania poza granicami kraju to zadanie, które uzależnione jest od właściwej współpracy wszystkich organów biorących udział w tym przedsięwzięciu, szczegółowego określenia zakresu ich odpowiedzialności oraz koordynacji ich działań. Osiągnięciu tego celu służy z pewnością standaryzacja norm i przepisów wykorzystywanych w połączonych operacjach sojuszniczych oraz wykorzystanie rozwiązań dotyczących logistyki wielonarodowej i korzystanie ze wsparcia agencji NATO. Niemniej jednak to od bezpośredniej współpracy między właściwym dla PKW oddziałem gospodarczym/brygadą logistyczną, dysponującą odpowiednim potencjałem, a Narodowym Elementem Wsparcia zależy efektywność zabezpieczenia materiałowego we wszystkich fazach operacji.

Bibliografia

DOKUMENTY

- Doktryna Logistyczna Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej D-4 (B)*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, Szkol. 888/2014, Bydgoszcz 2014.
- Transport i ruch wojsk Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej DD-4.4 (B)*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, Szkol. 872/2013, Bydgoszcz 2013.
- Wsparcie przez państwo-gospodarza DD-4.5 (B)*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Sztab Generalny Wojska Polskiego, Szt. Gen. 1585/2016, Warszawa 2016.
- Zabezpieczenie materiałowe Sił Zbrojnych RP. Zasady funkcjonowania DD/4.21*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych, Logis 11/2013, Bydgoszcz 2013.
- Zasady prowadzenia gospodarki materiałowej i finansowej w Polskich Kontyngentach Wojskowych realizujących zadania poza granicami państwa*, IWspSZ, Logis 4/2010, Bydgoszcz 2010.

OPRACOWANIA

- Malinowski Z., *Zabezpieczenie materiałowe polskich kontyngentów wojskowych uczestniczących w operacjach wielonarodowych. Wybrane aspekty*, Warszawa 2013.
- Załuński D.K., *Dokumentacja szkoleniowa Sekcji Zaopatrzenia 1 BLog*, Bydgoszcz 2011.

Zastosowanie określonego rodzaju transportu lub ich kombinacji uzależnione jest od szeregu czynników, m.in. uwarunkowań geograficznych, odległości przemieszczenia, rodzaju ładunku, warunków bezpieczeństwa, opłacalności i efektywności i innych.

NETOGRAFIA

Kupiecki R., *Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego*, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Warszawa 2016, <http://www.msz.gov.pl/resource/99ad1565-6b31-43fb-a930-e3aef272c42c>: JCR (dostęp: 10 IV 2017).

Podpisanie umowy ACSA, Sztab Generalny Wojska Polskiego, 28 XI 2012, https://sgwp.wp.mil.pl/pl/1_872.html (dostęp: 10 VIII 2017).

Standaryzacja operacyjna, „Biuletyn informacyjny Pionu doktryn i oprzyrządowania systemu szkolenia” 2015 (1), nr 1, 1 VI 2015, http://cdis.wp.mil.pl/plik/file/Publikacje/BIULETYN_SO_Nr_1_2015.pdf (dostęp: 10 IV 2017).

What is NSPA, NATO Support and Procurement Agency, <http://www.nspa.nato.int/en/organization/nspa/nspa.htm> (dostęp: 10 VIII 2017).

MAREK BRYLEW

Role and tasks of the logistic supply unit in support of Polish Military Contingents implementing tasks outside the borders of the country

Proper organization and functioning of supply to Polish Military Contingents performing tasks outside the country is one of the essential elements of maintaining their proper operational capability. In addition to the National Support Element, a particular role in the procurement process is provided by the Logistic Supply Unit (LSU) to whom the Polish Military Contingent has been allocated. The forementioned body is also responsible for the organization and implementation of the specialized training process for National Support Element soldiers, and then directing its activities in the field of national logistical support.

Apart from a number of undertakings resulting from the obligations of supplying Polish Military Units, LSU also carries out tasks related to the organization of wheeled transport with supply from the country to the mission area, material resources and military equipment withdrawn from the Polish Military Contingents to the country, and the logistics of support the rotation of subsequent PMC shifts.

Keywords: 1st Logistic Brigade, Acquisition and Cross Service Agreement, National Support Element, NATO, Logistic Supply Unit, Polish Military Contingent, Support and Procurement Agency, supply and service.